

Легенда старого Моряка (Частини 2, 3)

Семюел Тейлор Колрідж

ЧАСТИНА II

Тепер праворуч – Сонця схід:
Із моря піднялось,
По ліву руку, ще в імлі,
Пірнає в море ось.

І славний вітер з півдня дув,
Та милих птах нема,
Вже їсти й гратись не летять,
Ждуть моряки дарма!

І грішне діло рук моїх,
І всіх потягне вниз,
Для всіх же, птаха вбивши, я
Примусив дути бриз.
"Невдахо!", – мовили вони,
"Вбив птаха – ось і бриз!"

Як Бога лик, без решток мли,
Вже в небі Сонця схід,
Тоді, прозріли наче всі –
Наслав хто мли і бід:
"Так, слід вбивати тих птахів –
Посланців мли і бід".

Попутний бриз, ми в піні мчим,
Йде вільно борозна,
Нас перших зустрічала та
Тиш моря мовчазна.

Без вітру вже – вже без вітрил,
"Це край вже, ну і ну", –
Казали щось, аби не чуť
Тиш моря мовчазну!

В гарячих, мідних небесах,
Криваве Сонце лиш,
Над щоглою, завмерло мов,
Від Місяця не більш.

І день за днем, і день за днем,
Ні вітерцю, ні хвиль
Немов малюнок корабель,
Що на малюнку "Штиль".

Вода, вода, усюди тут,
А дошки всохли всі,
Вода, вода, усюди тут,
Ні краплі – в спразі цій.

Гниє безодня. О, Христос!
Цього ми дождались!
Так, рух з ногами слизняків
По слизу моря скрізь.

А потім танець тих вогнів,
Смертельних, уночі,
Вода, відьомське зілля мов,
Горіла сяючи.

І дехто бачив уві снах
Той дух, цькував що нас,
На дев'ять сажнів глибше плив
З країв імлі весь час.

І сухли наші язики
По корінь, в спеці цій,
Німі, неначе сажі в рот
Понабирали всі.

"Ох! Ну і день!", і очі злі
Старих і молодих!
І де був хрест – вже Альбатрос,
На шиї, за мій гріх.

ЧАСТИНА III

Нас час морив. Був рот сухим
Скляніли очі в нас.
Нас час морив! Нас час морив!
Скляні мов очі в нас.
На захід, в небо, глянув я,
Де щось було в цей час.
Спочатку плямою здалось,
Туманом згодом став,
Все ближче, ближче й врешті вже
Та форма, що я знав.

Так, пляма і туман, і ось
Той парус мчить, і мчить,
Мов дух води його несе,
Ним грає кожну мить.

Суш в горлі, чорні губи в нас,
Не ворухнуть язик,
Усе просохло, ми – німі!
Кров п'ю з руки і ось вже мій
"Це парус! Парус!" крик.

Суш в горлі, чорні губи в нас,
Всі чули той мій зов,
О, милість! Мов зітхнули всі,
І вже усмішка на лиці,
Всі випили немов.

Дивіться! (Плачу) він по нас!
Сюди, щоб нас спасти,
Без вітру мчить, без течії,
Вже поряд ті борти!

Де захід – хвилі у вогні,
Дню йти на відпочин!
На гребнях тих, де захід, хвиль
Повільний Сонця плин
Як, раптом корабель той тут –
Між нами й Сонцем він.

Крізь нього Сонце, (ти почуй,

О, Матір Божа нас!)
Немов крізь грати світить нам
Його палкий анфас.

На жаль! (І серце б'є сильніш)
Як швидко ближче він!
І блиск на Сонці тих вітрил,
Неначе павутин?

Це ребра, Сонця крізь які,
Немов крізь грати вид?
І Жінка лиш на кораблі?
Це що там, Смерть? І вас там дві?
Зі Смертю пара ви?

Червоні губи, вільний рух
Волосся – злато мов,
Вся біла, наче то недуг,
Вона – Життя-у-Смерті дух,
Людську що студить кров.

Цей блокшив* поряд пропливав
У кості грали ті,
Ось тричі свиснула одна:
"Я виграла в цій грі!"

Пірнуло Сонце, зорям час –
Ніч одягає фрак,
Далекий шелест понад хвиль –
Відплив примарний барк.

Ми нагостили вуха й зір!
Страх серце гриз неначе звір!
Лишав життєвих сил!
Тьмяніли зорі, ніч густа,
Щока стерничого бліда,
Роса тече з вітрил,
Коли на сході вже зійшов
Ріг Місяця великий знов
І зірка, наче з хвиль.

За Місяцем, неначе вслід,
Очима, біль де плив,
На мене позирнули всі
І мовчки прокляли.

Дві сотні тих, людей живих
(Без стогону й зітхань),
Неначе, покосило їх -
Опали без вагань.

Летіли душі з їхніх тіл -
До щастя, чи біди!
Як з мого арбалета стріл,
Свист душ, що мчать туди!

* блокшив - (нім. blockschiff — корпус-корабель, блок-корабель) — старе, як правило
несамохідне судно, позбавлене обладнання, що використовують як склад, житло,
баржу, казарму, в'язницю тощо

Переклад Віталія Гречки